

LXXV Olimpiada Matematyczna

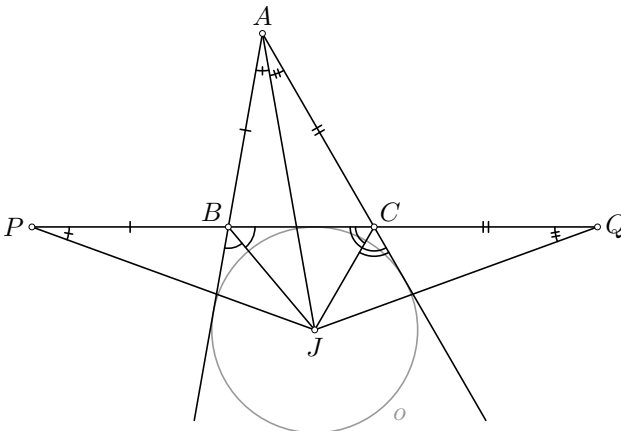
Rozwiązania zadań konkursowych zawodów stopnia pierwszego

1. Dany jest trójkąt ABC . Punkt J jest środkiem okręgu stycznego do boku BC oraz do przedłużeń boków AB i AC . Punkty P, B, C, Q leżą w tej kolejności na jednej prostej, przy czym $PB = AB$ i $QC = AC$. Udowodnić, że $\sphericalangle BAC + \sphericalangle QJP = 180^\circ$.

Autor zadania: Stanisław Majchrzak

Rozwiązanie: Oznaczmy okrąg, o którym mowa w zadaniu przez o . Zauważmy, że $\sphericalangle JBA = \sphericalangle PBJ$, gdyż proste BA i BP są styczne do o oraz J jest środkiem o . Z założeń zadania wiadomo też, że $AB = PB$. Ponadto trójkąty ABJ i PBJ mają wspólny bok BJ . Z cechy przystawania trójkątów bok-kąt-bok wynika więc, że trójkąty ABJ i PBJ są przystające. Stąd wynika, że $\sphericalangle BAJ = \sphericalangle JPB$. Analogicznie, z równości $\sphericalangle ACJ = \sphericalangle JCQ$, $AC = CQ$ wynika, że trójkąty ACJ i QCJ są przystające, skąd $\sphericalangle JAC = \sphericalangle CQJ$. Korzystając z otrzymanych związków oraz z faktu, że suma kątów wewnętrznych trójkąta PJQ wynosi 180° otrzymujemy

$$\begin{aligned} \sphericalangle BAC + \sphericalangle QJP &= \sphericalangle BAJ + \sphericalangle JAC + \sphericalangle QJP = \\ &= \sphericalangle JPB + \sphericalangle CQJ + \sphericalangle QJP = 180^\circ. \end{aligned}$$

2. Wyznaczyć wszystkie dodatnie liczby całkowite x , dla których liczba

$$1 + x + x^2 + x^3 + x^4 + x^5 + x^6 + x^7$$

jest potęgą liczby pierwszej.

Autor zadania: Piotr Nayar

Rozwiązanie: Zauważmy, że

$$1 + x + x^2 + x^3 + x^4 + x^5 + x^6 + x^7 = (1 + x)(1 + x^2)(1 + x^4).$$

Jeśli powyższa liczba jest potęgą liczby pierwszej p , to każdy z czynników $1 + x, 1 + x^2, 1 + x^4$ także jest potęgą liczby p . Zapiszmy $p^a = 1 + x, p^b = 1 + x^2$ dla pewnych nieujemnych liczb całkowitych a, b . Mamy $a, b \geq 1$, gdyż $x > 0$. Podstawiając $x = p^a - 1$ do równości $p^b = 1 + x^2$ otrzymujemy

$$p^b = 1 + x^2 = 1 + (p^a - 1)^2 = 1 + p^{2a} - 2p^a + 1 = p^{2a} - 2p^a + 2.$$

Stąd

$$2 = p^b - p^{2a} + 2p^a = p(p^{b-1} - p^{2a-1} + 2p^{a-1}).$$

Z powyższej równości wynika, że $p = 2$ oraz

$$1 = p^{b-1} - p^{2a-1} + 2p^{a-1} = 2^{b-1} - 2^{2a-1} + 2^a.$$

Wynika stąd, że $b = 1$, gdyż w przeciwnym razie powyższa liczba byłaby parzysta. Wnioskujemy, że $1 + x^2 = 2$, skąd $x = 1$. Pozostaje sprawdzić, że dla $x = 1$ liczba z zadania jest równa $8 = 2^3$; jest więc potęgą liczby pierwszej.

Odpowiedź: Jediną liczbą spełniającą warunki zadania jest $x = 1$.

3. Liczby rzeczywiste x, y spełniają równość

$$x \cdot \frac{4^x - 2^y}{4^x + 2^y} = y \cdot \frac{4^y - 2^x}{4^y + 2^x}.$$

Dowieść, że $|x| = |y|$.

Autor zadania: Daniel Goc

Rozwiązanie: Przeprowadzimy dowód nie wprost. Załóżmy, że $|x| \neq |y|$. Naszym celem jest doprowadzenie do sprzeczności.

Przekształćmy równość daną w treści zadania w następujący sposób.

$$\begin{aligned}x(4^x - 2^y)(4^y + 2^x) &= y(4^y - 2^x)(4^x + 2^y), \\x(4^{x+y} + 8^x - 8^y - 2^{x+y}) &= y(4^{x+y} + 8^y - 8^x - 2^{x+y}), \\(x - y)(4^{x+y} - 2^{x+y}) &= (x + y)(8^y - 8^x), \\2^{x+y} \cdot \frac{2^{x+y} - 1}{x + y} &= 8^y \cdot \frac{1 - 8^{x-y}}{x - y}.\end{aligned}\tag{♡}$$

Wykorzystując następujące własności funkcji wykładniczej

$$\begin{aligned}2^t > 1 &\iff t > 0 \iff 8^t > 1 \\2^t < 1 &\iff t < 0 \iff 8^t < 1\end{aligned}$$

wniosujemy że

$$\frac{2^{x+y} - 1}{x + y} > 0 \quad \text{oraz} \quad \frac{1 - 8^{x-y}}{x - y} < 0.$$

W takim razie lewa strona równości (♡) jest dodatnia, a prawa ujemna — sprzeczność.

4. Wyznaczyć wszystkie dodatnie liczby całkowite n o następującej własności: z n prostokątów o wymiarach

$$1 \times n, 2 \times n, 3 \times n, \dots, n \times n$$

można ułożyć kwadrat.

Uwaga. Prostokąty można obracać, ale nie mogą one na siebie nachodzić.

Autor zadania: Łukasz Bożyk

Rozwiązanie: Załóżmy, że z prostokątów o wymiarach $1 \times n, 2 \times n, \dots, n \times n$ można ułożyć kwadrat o boku m . Pole tego kwadratu to z jednej strony m^2 , a z drugiej

$$1 \cdot n + 2 \cdot n + \dots + n \cdot n = (1 + 2 + \dots + n) \cdot n = \frac{n(n+1)}{2} \cdot n.$$

Wynika stąd, że $2m^2 = n^2(n+1)$. Z tej równości wynika, że n^2 jest dzielnikiem liczby $2m^2$, zatem n jest dzielnikiem liczby m . Zapisując $m = kn$ dla pewnej dodatniej liczby całkowitej k otrzymujemy $2k^2 = n + 1$. Stąd wynika, że n musi być postaci $2k^2 - 1$ dla pewnej dodatniej liczby całkowitej k .

Wykażemy teraz, że każda liczba n postaci $2k^2 - 1$ spełnia warunki zadania. Wszystkie prostokąty poza ostatnim łączymy w $\frac{n-1}{2} = k^2 - 1$ par postaci $i \times n$, $(n-i) \times n$. Z każdej takiej pary prostokątów układamy kwadrat $n \times n$. W ten sposób ułożyliśmy $k^2 - 1$ kwadratów $n \times n$. Do dyspozycji mamy też jeden kwadrat $n \times n$, którego na początku nie sparowaliśmy z żadnym innym prostokątem. Łącznie mamy więc k^2 kwadratów $n \times n$, z których układamy kwadrat $kn \times kn$.

Odpowiedź: Liczby postaci $2k^2 - 1$, gdzie k jest dodatnią liczbą całkowitą.

5. Dana jest dodatnia liczba całkowita dająca resztę 3 z dzielenia przez 7. Udowodnić, że suma sześciątów jej dodatnich dzielników dzieli się przez 7.

Autor zadania: Emil Łasocha

Rozwiązanie:

Sposób 1. Rozważmy liczbę $n = 7k + 3$, gdzie k jest nieujemną liczbą całkowitą. Niech S oznacza sumę sześciątów dodatnich dzielników liczby n . Zauważmy, że jeśli d jest dzielnikiem n , to $\frac{n}{d}$ również jest dzielnikiem n oraz $d \cdot \frac{n}{d} = n$. Udowodnimy, że dla dowolnego dzielnika d liczby n liczba $d^3 + \left(\frac{n}{d}\right)^3$ dzieli się przez 7. Wyniknie stąd teza zadania, gdyż wtedy liczba

$$2S = \sum_{d|n} \left(d^3 + \left(\frac{n}{d} \right)^3 \right)$$

będzie podzielna przez 7 jako suma liczb podzielnych przez 7.

Rozważmy dowolny dzielnik d liczby n . Wtedy d nie dzieli się przez 7, bo n nie dzieli się przez 7. Zauważmy, że

$$d^3 + \left(\frac{n}{d} \right)^3 = \frac{d^6 + n^3}{d^3}.$$

Wystarczy więc wykazać, że liczba $d^6 + n^3$ dzieli się przez 7. Zauważmy, że n^3 daje resztę 6 z dzielenia przez 7, bo

$$n^3 = (7k+3)^3 = (7k)^3 + 3 \cdot (7k)^2 \cdot 3 + 3 \cdot 7k \cdot 3^2 + 3^3 = 7 \cdot (49k^3 + 63k^2 + 27k + 3) + 6.$$

Wystarczy więc dowieść, że d^6 daje resztę 1 z dzielenia przez 7. Zapiszmy $d = 7\ell + r$, gdzie ℓ jest liczbą całkowitą oraz $r \in \{1, 2, \dots, 6\}$. Wówczas

$$d^6 - r^6 = (d - r)(d^5 + d^4r + \dots + r^5) = 7\ell(d^5 + d^4r + \dots + r^5)$$

Liczba d^6 daje więc taką samą resztę z dzielenia przez 7 co r^6 . Bezpośrednio sprawdzamy, że r^6 daje resztę 1 z dzielenia przez 7 dla $r \in \{1, 2, \dots, 6\}$:

$$\begin{aligned} 1^6 &= 1 = 7 \cdot 0 + 1, & 2^6 &= 64 = 7 \cdot 9 + 1 \\ 3^6 &= 729 = 7 \cdot 104 + 1, & 4^6 &= 4096 = 7 \cdot 585 + 1, \\ 5^6 &= 15625 = 7 \cdot 2232 + 1, & 6^6 &= 46656 = 7 \cdot 6665 + 1. \end{aligned}$$

Uwaga. To, że d^6 daje resztę 1 z dzielenia przez 7, można uzasadnić powołując się na *małe twierdzenie Fermata*. Orzeka ono, że jeśli p jest liczbą pierwszą, to dla dowolnej liczby całkowitej a liczba $a^p - a$ dzieli się przez p . Małe twierdzenie Fermata można udowodnić np. przez indukcję, wykorzystując w kroku indukcyjnym tożsamość

$$(a + 1)^p = a^p + \binom{p}{1} a^{p-1} + \binom{p}{2} a^{p-2} + \dots + \binom{p}{p-1} a + 1$$

oraz fakt, że symbole Newtona $\binom{p}{1}, \binom{p}{2}, \dots, \binom{p}{p-1}$ dzielą się przez p , gdyż p jest liczbą pierwszą.

Sposób 2. Wszystkie przystawania będą rozważane modulo 7. Niech n będzie liczbą dającą resztę 3 z dzielenia przez 7. Niech

$$n = p_1^{a_1} p_2^{a_2} \dots p_k^{a_k}$$

będzie rozkładem liczby n na czynniki pierwsze. Zauważmy, że wśród liczb p_1, p_2, \dots, p_k nie występuje 7. Dodatnimi dzielnikami n są liczby postaci $p_1^{i_1} p_2^{i_2} \dots p_k^{i_k}$, gdzie $i_j \in \{0, 1, \dots, a_j\}$ dla $j = 1, 2, \dots, k$. W takim razie suma ich sześciątów jest równa

$$\sum_{i_1=0}^{a_1} \sum_{i_2=0}^{a_2} \dots \sum_{i_k=0}^{a_k} (p_1^{i_1} p_2^{i_2} \dots p_k^{i_k})^3 = \prod_{j=1}^k (1 + p_j^3 + \dots + p_j^{3a_j}).$$

Należy udowodnić, że $1 + p_j^3 + \dots + p_j^{3a_j} \equiv 0$ dla pewnego $j \in \{1, 2, \dots, k\}$. Zbadajmy najpierw jaką resztę z dzielenia przez 7 daje liczba p^3 w zależności od reszty z dzielenia p przez 7. Niech $p = 7\ell + r$ dla pewnej liczby całkowitej ℓ oraz $r \in \{1, 2, \dots, 6\}$. Mamy

$$\begin{aligned} (7\ell + 1)^3 &\equiv 1^3 = 1, \\ (7\ell + 2)^3 &\equiv 2^3 = 8 \equiv 1, \\ (7\ell + 3)^3 &\equiv 3^3 = 27 \equiv -1, \\ (7\ell + 4)^3 &\equiv 4^3 = 64 \equiv 1, \\ (7\ell + 5)^3 &\equiv 5^3 = 125 \equiv -1, \\ (7\ell + 6)^3 &\equiv 6^3 = 216 \equiv -1. \end{aligned}$$

W takim razie jeśli $r \in \{3, 5, 6\}$, to

$$1 + p^3 + \dots + p^{3a} \equiv 1 - 1 + \dots + (-1)^a = \begin{cases} 0, & \text{jeśli } 2 \nmid a \\ 1, & \text{jeśli } 2 \mid a \end{cases}$$

Założmy nie wprost, że liczba $1 + p_j^3 + \dots + p_j^{3a_j}$ nie dzieli się przez 7 dla żadnego $j \in \{1, 2, \dots, k\}$. Jeśli $p_j \equiv 3, 5, 6$, to $2 \mid a_j$. Bez ograniczenia ogólności rozumowania możemy przyjąć, że p_1, p_2, \dots, p_s dają reszty 1, 2, 4 z dzielenia przez 7, a liczby $p_{s+1}, p_{s+2}, \dots, p_k$ dają reszty 3, 5, 6. Zapisując n w postaci

$$n = p_1^{a_1} p_2^{a_2} \dots p_s^{a_s} (p_{s+1}^2)^{a_{s+1}/2} (p_{s+2}^2)^{a_{s+2}/2} \dots (p_k^2)^{a_k/2}$$

i zauważając, że $3^2 \equiv 2$, $5^2 \equiv 4$, $6^2 \equiv 1$, widzimy że n jest iloczynem liczb dających reszty 1, 2, 4 z dzielenia przez 7. Taka liczba też daje resztę 1, 2 bądź 4, ponieważ

$$1 \cdot 1 \equiv 1, \quad 1 \cdot 2 \equiv 2, \quad 1 \cdot 4 \equiv 4, \quad 2 \cdot 2 \equiv 4, \quad 2 \cdot 4 \equiv 1, \quad 4 \cdot 4 \equiv 2.$$

Otrzymaliśmy sprzeczność z założeniem, że $n \equiv 3$, co kończy dowód.

6. Dany jest trójkąt ABC , w którym $AC = BC$. Punkt O jest środkiem okręgu opisanego na trójkącie ABC . Punkt M jest środkiem boku AC . Okrąg opisany na trójkącie AMO przecina odcinek BM w punkcie X różnym od M . Wykazać, że $CX = 2MX$.

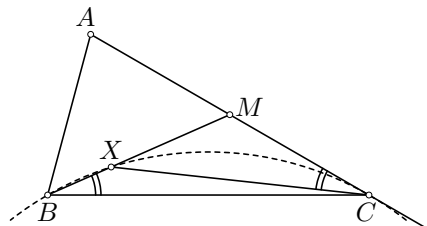
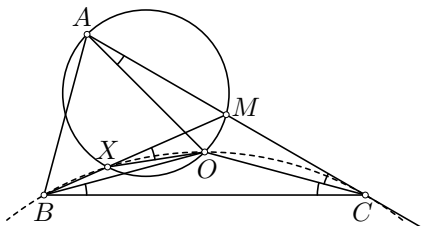
Autor zadania: Dominik Burek

Rozwiązanie:

Sposób 1. Niech $\sphericalangle ACB = 2\varphi$. Wówczas $\sphericalangle OXM = \sphericalangle OAM = \varphi$, więc

$$\sphericalangle BXO = 180^\circ - \sphericalangle OXM = 180^\circ - \varphi = 180^\circ - \sphericalangle OCB.$$

Z tej równości wynika, że punkty B, X, O, C leżą na jednym okręgu. Ten okrąg jest styczny do prostej AC w punkcie C , gdyż $\sphericalangle ACO = \varphi = \sphericalangle CBO$.

Wynika stąd, że $\sphericalangle MCX = \sphericalangle CBM$. Ponadto trójkąty MCX i MBC mają wspólny kąt przy wierzchołku M . Z cechy podobieństwa kąt-kąt wynika zatem, że te trójkąty są podobne. W takim razie

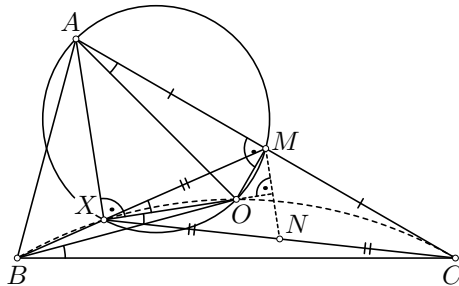
$$\frac{CX}{XM} = \frac{BC}{CM} = 2,$$

co daje tezę.

Sposób 2. Tak jak w sposobie pierwszym oznaczamy $\sphericalangle ACB = 2\varphi$ i dowiedzimy, że punkty B, X, O, C leżą na jednym okręgu. Mamy

$$\sphericalangle CXO = \sphericalangle CBO = \varphi = \sphericalangle OAM = \sphericalangle OXM.$$

Oznaczmy punkt symetryczny do M względem OX przez N . Z powyższej równości kątów wynika, że N leży na prostej XC . Mamy $MX = NX$ oraz $MN \perp OX$. Z drugiej strony $AX \perp OX$, bo AO jest średnicą okręgu opisanego na trójkącie AOM . Wynika stąd, że $AX \parallel MN$. Ponieważ M jest środkiem AC , prosta MN jest linią środkową w trójkącie CAX . Stąd wniosek, że N jest środkiem odcinka CX . Ostatecznie $CX = 2NX = 2MX$.

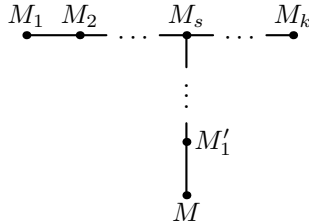

7. Dana jest liczba całkowita $n > 1$. W Matlandii znajduje się n^2 miast. Pomiędzy niektórymi miastami istnieją dwukierunkowe połączenia lotnicze. Wiadomo, że z każdego miasta można odbyć podróż do każdego innego miasta (być może z przesiadkami). Ciąg parami różnych miast M_1, M_2, \dots, M_k o tej własności, że dla każdego $i = 1, 2, \dots, k - 1$ istnieje bezpośrednie połączenie lotnicze pomiędzy miastami M_i i M_{i+1} , będziemy nazywać *trasą długości k* . Każdemu miastu przypisujemy największą taką liczbę całkowitą k , że istnieje trasa długości k zawierająca to miasto. Dowieść, że pewna liczba została przypisana co najmniej $n\sqrt{2}$ miastom.

Autor zadania: Paweł Gadziński

Rozwiązanie: Spośród wszystkich tras wybierzmy tę, która ma największą długość (jeśli jest kilka takich, wybieramy dowolną z nich). Powiedzmy, że jest to trasa długości k . Oznaczmy kolejne miasta tej trasy przez M_1, M_2, \dots, M_k . Zauważmy, że liczba k została przypisana wszystkim miastom na tej trasie. Jeśli $k \geq n\sqrt{2}$, to warunki zadania są więc spełnione. Rozważmy więc przypadek, w którym $k < n\sqrt{2}$. Dla uproszczenia zapisu dalszych rozważań przyjmijmy, że $k = 2\ell + m$, gdzie $\ell \geq 1$ jest liczbą całkowitą oraz $m \in \{0, 1\}$.

Wykażemy, że każdemu miastu przypisano liczbę większą lub równą $\ell + 2$. Rozważmy dowolne miasto M różne od M_1, M_2, \dots, M_k . Z założeń zadania wiemy, że istnieje trasa rozpoczynająca się miastem M i kończąca się miastem M_1 . Niech M_s będzie tym miastem spośród M_1, M_2, \dots, M_k , które pojawia się najwcześniej na owej trasie. Początkowy fragment tej trasy wygląda więc następująco: $M, M'_1, M'_2, \dots, M'_t, M_s$, przy czym wszystkie miasta M'_1, \dots, M'_t są różne od M_1, M_2, \dots, M_k .

Jeśli $s \leq \ell$, to trasa

$$M, M'_1, \dots, M'_t, M_s, M_{s+1}, \dots, M_k$$

ma długość $1 + t + k - s + 1 \geq k - s + 2 = 2\ell + m - s + 2 \geq \ell + 2$. Jeśli zaś $s \geq \ell + 1$, to trasa

$$M, M'_1, \dots, M'_t, M_s, M_{s-1}, \dots, M_1$$

ma długość $1 + t + s \geq 1 + s \geq \ell + 2$. W obu przypadkach oznacza to, że miastu M przypisano liczbę większą lub równą $\ell + 2$.

Dla dowolnego i oznaczmy przez x_i liczbę miast, którym przypisano liczbę i . Wówczas

$$n^2 = x_{\ell+2} + x_{\ell+3} + \dots + x_k.$$

Załóżmy nie wprost, że $x_i < n\sqrt{2}$ dla dowolnego i . Z powyższej równości wynika, że

$$n^2 < (k - \ell - 1) \cdot n\sqrt{2} < \frac{k}{2} \cdot n\sqrt{2} < \frac{n\sqrt{2}}{2} \cdot n\sqrt{2} = n^2,$$

sprzeczność. Wobec tego $x_i \geq n\sqrt{2}$ dla pewnego i , co kończy dowód.

8. Znaleźć wszystkie wielomiany W o współczynnikach rzeczywistych mające następującą własność: dla dowolnych $a, b, c > 0$ będących długościami boków pewnego trójkąta i dowolnych liczb rzeczywistych x, y, z o sumie 0 zachodzi nierówność

$$W(a)yz + W(b)zx + W(c)xy \leq 0.$$

Autor zadania: Dominik Burek

Rozwiązanie: Podstawiając $x = y = 1, z = -2$ otrzymujemy, że dla dowolnych a, b, c będących długościami boków trójkąta zachodzi nierówność

$$2W(a) + 2W(b) \geq W(c). \quad (\clubsuit)$$

W szczególności dla $a = b = c$ otrzymujemy $W(a) \geq 0$ dla dowolnego $a > 0$.

Wielomian stale równy 0 oczywiście spełnia warunki zadania. Rozważmy niezerowy wielomian $W(t) = a_n t^n + \dots + a_1 t + a_0$ spełniający warunki zadania. Z tego, że $W(a) \geq 0$ dla $a > 0$ wynika w szczególności, że współczynnik wiodący a_n jest dodatni, a wyraz wolny a_0 jest nieujemny. Oznacza to, że jeśli $n \leq 1$, to W jest funkcją liniową o nieujemnych współczynnikach.

Dla dowolnego $t > 1$ podstawmy $a = b = t, c = 2t - 1$ do zależności (\clubsuit). Otrzymujemy nierówność $4W(t) \geq W(2t - 1)$. Jeżeli $n \geq 3$, to współczynnik wiodący wielomianu $4W(t) - W(2t - 1)$ jest równy $4a_n - 2^n a_n$, jest więc ujemny. Wówczas $4W(t) - W(2t - 1) < 0$ dla dostatecznie dużych t , sprzeczność. Wobec tego $n \leq 2$.

Założmy, że $n = 2$. Udowodnimy, że $a_1 \geq 0$. Założmy przeciwnie: $a_1 < 0$. Podstawiając do (\clubsuit) $a = b = t, c = 2t - \varepsilon$, gdzie $t > 1$ i $\varepsilon \in (0, 1)$ otrzymujemy

$$\begin{aligned} 4W(t) &\geq W(2t - \varepsilon) \\ 4(a_2 t^2 + a_1 t + a_0) &\geq a_2 (2t - \varepsilon)^2 + a_1 (2t - \varepsilon) + a_0 \\ 4a_2 t^2 + 4a_1 t + 4a_0 &\geq 4a_2 t^2 + (-4a_2 \varepsilon + 2a_1)t + a_2 \varepsilon^2 - a_1 \varepsilon + a_0 \\ (2a_1 + 4a_2 \varepsilon)t &\geq a_2 \varepsilon^2 - a_1 \varepsilon - 3a_0 \end{aligned} \quad (\spadesuit)$$

Dobierając liczbę $\varepsilon > 0$ tak małą, że $2a_1 + 4a_2 \varepsilon < 0$ oraz dostatecznie dużą liczbę t widzimy, że nierówność (\spadesuit) jest nieprawdziwa — sprzeczność. Zatem $a_1 \geq 0$.

Dotychczas udowodniliśmy, że jeśli W spełnia warunki zadania, to jest wielomianem stopnia co najwyżej 2 o nieujemnych współczynnikach. Udowodnimy, że wszystkie takie wielomiany spełniają warunki zadania.

Rozważmy dowolny wielomian $W(t) = a_2t^2 + a_1t + a_0$, gdzie $a_2, a_1, a_0 \geq 0$. Rozważmy dowolne liczby a, b, c będące długościami boków trójkąta oraz dowolne liczby rzeczywiste x, y, z o sumie 0. Bez ograniczenia ogólności rozumowania możemy założyć, że liczby x, y są tego samego znaku (tj. obie są nieujemne lub obie są ujemne). Niech $d = \frac{1}{2}(-a + b + c)$, $e = \frac{1}{2}(a - b + c)$ i $f = \frac{1}{2}(a + b - c)$. Wówczas $xy \geq 0$, $d, e, f > 0$, $a = e + f$, $b = f + d$, $c = d + e$ oraz $z = -(x + y)$. Należy udowodnić, że $W(a)yz + W(b)zx + W(c)xy \leq 0$, czyli że

$$W(a)y(x + y) + W(b)x(x + y) - W(c)xy \geq 0.$$

Mamy

$$W(a)y(x + y) + W(b)x(x + y) - W(c)xy = a_2P + a_1Q + a_0R,$$

gdzie

$$P = a^2y(x + y) + b^2x(x + y) - c^2xy,$$

$$Q = ay(x + y) + bx(x + y) - cxy,$$

$$R = y(x + y) + x(x + y) - xy.$$

Wystarczy udowodnić, że $P, Q, R \geq 0$. Zauważmy, że

$$P \geq e^2(xy + y^2) + d^2(x^2 + xy) - (d + e)^2xy =$$

$$= e^2y^2 + d^2x^2 - 2dexy = (dx - ey)^2 \geq 0,$$

$$Q \geq e(xy + y^2) + d(x^2 + xy) - (d + e)xy =$$

$$= ey^2 + dx^2 \geq 0,$$

$$R = x^2 + xy + y^2 = \left(x + \frac{1}{2}y\right)^2 + \frac{3}{4}y^2 \geq 0,$$

co kończy dowód.

Odpowiedź: Wielomiany postaci $W(t) = a_2t^2 + a_1t + a_0$, gdzie $a_2, a_1, a_0 \geq 0$.